

על סף הצריפים, המכבצבים כנקודות-אזורים המימות, עומדות נשים עיפות ופורעות שער ומחייכות: — הדם דובר!..

החינוקות היחפים מביטים בזועה בגולגולת השעירה המתרוצצת בחלון הצריף ושואגת...

בשבת ובמזמור החג הולך אברהם לבית-הכנסת. בקרן זווית ישב עמוק במלית זכירו ה"סידור" עם תרגום רומי. עיניו ופניו יפכו דהילו ותמימות. הרי זהו נתנאלי מזכיר-הועד! וכאן אחר הוא. הוא מתנוקע על יד העמוד וצ'לירי-יגון תמוהים משתפכים בקולו. גופו המגודל של אברהם מעיק עליו. דומה הוא לילד קטן. פניו כבושות בקרקע והוא שותק. — שכחא טבא!

הוא מתחמק בחשאי. המתפללים פוסעים מדודות ונהנים מהשראה מיוחדת.

כאחד הימים באה למושב ועדה מיוחדת מירושלים. התיעצה עם זקן הכפר ויצאה לביקור בכפר הערבי הסמוך. סקרנס אברהם במפתח ורואה בגלזש האוטו המכהיק לעבר השדות. הנה... דבר מה מתרחש כאן. אדמה תתוסף... הנה יבוא גם תור... הן, נחוץ יהא לקנות מחרשה וסוס אחד... הן-הן! גצים עפים. גרעון מפתל את גופתו בחפזון. המפוח מלכה. על פניו של אברהם שפוך רוד... העינים האלכסוניות רואות כבר אדמת-בור מהעלפת. קרובה, אהובה... אח, אמא אדמה!

ימים חולפים, ירחים נוקפים—אין חדשות. זקן המושב ממגנס:

— יש קושיים... אין הדבר קל ביותר... אך בודאי ובודאי... שוב נשטט הקרקע מתחת לרגלים. שנאה כבושה בלב. ריק.

יצחק עוגן

הַאֲתָה הַזֶּעֶף בִּי וְרֵן

(פרק מ"שבעת אחי')

הַיִּוֹת כְּחֶשֶׁק סְתוּלָל בְּסִרְוֹן
אֲשֶׁרֵי עֲנָנִים וְסִמְקֵי אֲבִדוֹן?
כִּי תַפְצְמֵי הַיּוֹת הָאֲדָם הַשֶּׁלִּיט
הַיּוֹצֵר אֶת עֲצָמוֹ, סְתוּכֹו סְתַפְפֵּשׁ,
הַמְנַשֵּׁר אֹר דָּמוֹ כְּגֶשֶׁר שֶׁל אֵשׁ
עַל תְּהוֹם הָרֵאשִׁית וְהָאֲמִרְתָּ,
כִּי אֶהְיֶה הַשְּׂוֹעָה הָאֲלֵמֶת מִפְּאֵב
הַהוֹפְכָה כְּהַדָּה נִדְנָדוֹי שֶׁל הַלֵּב
לְגוֹרֵל הַשְּׁלֹבֵב בְּאֵין-סוּף שֶׁל הַיָּקוּם.
כִּי אֵהִי יַד-רַצוֹן הַפּוֹתֶנֶת בְּכָל־י
לִי-יָיוֹם מִקְצָתוֹ שֶׁל הַבְּלִי,

כִּי אֲתָה הַזֶּעֶף בִּי וְרֵן
וּפּוֹשֵׁר עֵין תְּהוֹם בְּאֲפִילָה?
כִּי כִזֵּג בִּי שְׂעוֹן הַרִיסָה סְתוּהוֹלָל
וּבְכִלְצֵי בְלִי?
כִּי אֲתָה הַמּוֹלֵךְ עַל אֲדוֹת-רַצוֹנֵי
וְסוֹגֵר בְּכַפּוֹ הַסְּמוּצָה רְעִיוֹנִי,
הַמְּפַקֵּד עַל גּוֹפֵי לְעֵבֹר בְּסוּף
בְּטוּרֵי הַדּוֹרוֹת הַנְּעוּצִים בְּמַתְשָׁה,
הַמְזַדְמְגֵי כְּנִיָק לְלֵב שְׁחוֹר
לְעוֹף חֲלִיפּוֹת וְלֹאזֵר,

וְאֲתָה שֶׁצִּלְל בְּשֵׁשׁ הַמְּנוֹרָה
בְּחִדְרוֹ הַגָּמִיד שֶׁקָּרְבוֹ קִירוֹתָיו
וְחִמְקָה אֶת רֵאשׁוֹ כִּירוֹ הַמְּנוֹרָת -
כִּי זֶה הַלֵּב הַמּוֹנֵה צִלְצוּלָיו
לְחֹלֶשׁ עַל בְּאֵר-חֲרָבוֹת עֲמֻקָּה,
בְּעוֹנֵה-בְּהוֹרֵי קֶזֶז עוֹמְמֶת.
כִּי אֲתָה הַקּוֹרָא כְּנִי גִיד, כְּנִי יָד,
הַמְּנִיָּק, כְּכּוֹכֵב בְּשָׁחִקִים, בְּבִשְׂרָה,
כִּי שְׂלֹבֵב וְנִעְלָה מִלְּבִי כְּאֲתָה?
כִּי הִבְהִיל אֶת הַגּוֹ בְּפּוֹלְטָמוֹ אֶל תְּחוֹף
לְשִׁחָן, לְמַנוּחָה וְלִזְהַת הַשֶּׁשׁן?

לְקַפְּיאוּ בְּצוּרָה, לְרַתְּקוּ בְּחַחוּם.

בְּאֵדָם לְהוֹת אֵלַי, לְנַשֵּׁן בְּקוֹרְאוֹר
בְּאֵנָם הַלְּכָבוֹת הַמְּהַבִּיל אֶל עֵבִים
וּבְרִטְט אֵין חֲלוּף שֶׁל אֵלִים נְרַתְּכִים
לְכַחֵיל בְּסַעֲרָה אֶת הַצֹּאן הַנֶּרְקֵד
לְמִדְוֶרֶת שְׁמֵוֹן, הַחֲהוּוּת־אֵין טַעֲצוֹר
כִּי עַד אֵלַי עַד —

אֵי אַפְנָה מְזַהַקֵר סְמוּלֵי
מִשְׁהוּ כִי גֵרָל וְאִינְנו שְׁלֵי,
צֶל־צֶלְלִים, הַד וְנִטָּה בְּצִינָה
מִחֲנֻנְכָה תְּשֹׁאִית, שְׁשֹׁפְתָה שְׁפַת גְּלִים
וְרַעֲדֵי אֲנָדַת־אֵלִילִים עִתִּיקָה;
הַמַּצְטִיף אֶת עֵינֵי וְיֹצֵק בְּשִׁרְרִים
אֹן עֹטֵים לֹא רַמַּק שְׁפוֹרֵן מְרוּצֵי
כְּרוּחֹת הַמְּדַבֵּר הַרְחָב,
פִּיק לְחוֹת בְּכַרְפֵי הַכּוֹרְעוֹת
בְּתַחֲנוּן לְאֵלֵי הַדוֹרוֹת.
שְׁשֵׁנִי אֲדוֹן לְגוֹרֵל הָאֵדָם
וְהַכְּפִישׁ אֶת רֹאשִׁי בְּאֵבֶק יְסוּתִי,
לְאֵכִיל אֶת בְּשָׂרֵי לְרַעֲכִים
וְלִהְיוֹת הַפּוֹרֵף בְּעִדְרֵי כָל הַחַיִּים...

הַמְּגַחֵד עַת אֲשֶׁף
אֶת לְבִי הַנְּאוֹר,
וּמְפִסּוֹ בְּקַצֵּת אֹר
וְרַנְנָה;
אֶקְרָאוֹ—לֹא יִתְגַּל,
אִם אֶחְדָּל—
וְעָנָה.

כִּי אַתָּה הַקּוֹרָא מִנִּי גֵיר, מִנִּי יָד,
הַמְּעַטְמִיק, כְּכֹזֵב בְּשִׁחְמִים, בְּבִשְׂרִי,
כִּי שְׁלוּב וְנִעְלָה סְלִבִּי כְּאֶחָד?...

וְהַצֵּל עַל הַקִּיר הַחֲמַפֵּק וְיִשְׁמַע
וְלֹא קָם וְלֹא זָע.
אֵךְ בְּדוּם צֶלִיל הַמְּרִי הַחֲמַמַח מִלֵּא קוֹמָה
וַיִּגְבַּה עַד מְאוֹד.
וַיִּרְאֶהוּ הָאִישׁ: צֶל צֶלְמוֹ וַיּוֹקְרָה
עֵין חוֹרִים בְּקַדְקֵד.
וַיִּבֵט בּוֹ הַצֵּל וַיְהִי בְּטַמָּת
מִעֲשֵׂן סַחֲנוּלֵי.

מֵאֲנֹת מַחֲשָׁפִים לֹא תַחֲמָה כְּרָצוֹן.
שְׁקַט־עַד סַחֲהוּלֵל.
וַיַּחֲלָה כּוֹ הָאִישׁ אֶת עֵינָיו: פְּנִים
שְׁסָנְרוּ עַל אוֹרָם.
כָּל מִיּוֹ בּוֹ תָּלָה, וְנִשְׁמַט הַקְּרַקַּע
מִרְגְּלָיו וַיְרוּקָם.
וַיִּקְוּ עַד סְאוֹד: עוֹד מְטַט וַיִּפְתַּח
וַחֲטַב אֶת דְּבָרָיו.
וְאִם מָר אֹו סַחֲוֶק—כָּל מִיּוֹ, כָּל מִיּוֹ
הַחֲמַשְׁכּוֹ אֶל הַדוֹ.

אֵךְ הַצֵּל לֹא דַבֵּר אֵלִים הַצֶּלְלִים
בְּשֹׁפְתָם, לְשׁוֹן דּוּם.
כְּכִי שֶׁל מִינּוֹק הַחֲנוּק בְּכִיּוֹ.
כְּסַנְוָה כְּאוֹר יוּם.
וַיִּרְאֶהוּ הָאִישׁ: צֶל צֶלְמוֹ: וּשְׁקוּפִים
הַקְּנוּים וּמְגִנוֹ
לְצִוְרָה—לֹא צִוְרָה שְׁתַּרְנְגָה סַנְלָכָה.
וְהַנְּלָם לֹא הוּא.
שְׁדַבֵּר סָה בּוֹ נוֹלֵד וְאֵלֵיו הַפְּנָה גַב.
מְדַמּוֹ כִי יִצָּא וַיְהִי זֶר.
זֶה פַחַדוֹ. זֶה שְׁשׁוֹנוֹ. זֶה יָדִיד.
זֶה שׁוֹנָא בְּמִיּוֹצֵר.

זֶה מְפִנּוֹ. זֶה כּוֹ. זֶה גֵרָל לֹא נִרְאָה
וְעָלָה וְרַחַק וַיִּשְׁנָה.
צֶל־צוֹחַק סַעֲנָה אֶת פְּנֵיו סְמוּלֵו
וְעוֹיֹת בְּצַחֲוֶקוֹ.
וְהָאִישׁ גַּתְרַעַד וְקַפֵּא. כְּעִלּוּט בְּאֵדִים
הוּא רְאָה, לֹא רְאָה אֶת הַכֵּל.
אֵךְ עוֹד רַגַע וְזַע כֵּל סְכִיבוֹ, וַיִּצָּא כָּל תַּרְדּוֹ
בְּקַחוּלֵי.

אֵי אֲנִי? אֵי אַתָּה שְׁהַנְּדֵד רַק צֶלִי,
צֶל גּוּפֵי הַשְּׁקוּף הָאֶפֶל?
כִּי נִרְעַד? כִּי צוֹחַק חֲרִישִׁית? כִּי סַגֵּר כְּכַפּוֹ
הָאֵדָם הַמְּנִירָה וְהַלִּיל?—
עֲמוּד! אֵל תִּנַּע! הַחֲשַׁמֵּט אֶת הַצֹּו!
הוּא גָבַהּ וְהַקְּדִיר וְקָרַב.
וַיַּחֲבֵק זֶה אֶת זֶה. נִבְלָעוּ זֶה בְּזֶה.
לֹא הִפְרֵד כִּי אֵדָם וּמִי צֶל.
לֹא הִפְרֵד גַּם הַלִּיל.
הָאֶחָד שִׁישַׁב בְּחַרְדּוֹ הַנְּסִיד—